

Prinssille morsian

Aamulehti 19.11.2006

Baletti

Joutsenlampi

Esiintyjät: Estonia-teatterin baletti ja Tampere Filharmonia

Musiikki: Pjotr Tšaikovski

Koreografia ja ohjaus: Tiit Härm

Orkesterin johto: Aivo Välja

Paikka ja aika: Tampere-talo
17.11.2006

Ikävää olla prinssi. Ystävät tanssivat, ja setä esittelee vallan symboleita, valttikkaa ja kruunua. Äiti ihailee sormusta ja patistaa naimisiin. Poika nojailee seinään ja haaveilee joutsenista. Rakastettukin löytyy mielikuvituksesta.

Joutsenlampi lienee yksi maailman kuuluisimmista baleteista. Tunnetuksi sitä ovat tehneet paitsi **Pjotr Tšaikovskin** hieno musiikki ja balettinäyttämöt, myös mainosmaailma, Barbie ja pikku tytöille suunnatut piirretyt videot. Nimet Odette/Odile ja Rothbart tulevat luontevasti jo 7-vuotiaan suusta.

Joutsenlammen ensimmäinen näyttämöversio Moskovassa vuodelta 1877 ei jäänyt elämään. Vuonna 1895 musiikkiin tarttuivat uudelleen koreografit **Marius Petipa** ja **Lev Ivanov**. Tämän parivaljakon joutseniksi noidut neidot, paha taikuri Rothbart ja kaksijakoinen ”hyvä-paha” naispäärooli ovat kestäneet jo läpi vuosisadan.

Perusasetelma on pysynyt samana. Musiikki arvaten on nostattanut ihastuksen kylmänväre-

Oona Laitisen, 7v. lista

Kaunein: Joutsenprinsessa, se valkoinen Odette.

Kohtaus: Kun prinssi hämmästeli kulisseissa uivia joutsenia.

Liike: Rothbart heilutti käsiinsä kiinnitettyjä isoja siipiä (hyppii ja kädet heiluvat ylös-alas).

Lavaste: Kuningattaren tuoli oli upein.

Musiikki: Torvien töräytykset prinsessojen saapuessa jäi musiikista mieleen.

Hassua: Miksi poikien täytyy pitää sukkahousuja?

Miksi ne on näin? (esittelee pulloittavia sukkahousuja)

Kauneuden ja tulkinnan vetovoima

Kommentti

...jalkojen joutsenien...
neidot, paha taikuri Rothbart ja
kaksijakoinen "hyvä-paha" nais-
päärooli ovat kestäneet jo läpi
vuosisadan.

Perusasetelma on pysynyt sama-
mana. Musiikki arvaten on nos-
tattanut ihastuksen kylmänvärei-
tä tai saanut hyräilemään, mutta
tanssien askeleisiin, kuvioihin ja
tarinan tulkintaan ovat useat ko-
reografit tuoneet omia näke-
myksiään. Estonia-teatterin ba-
letin versiosta vastaa ryhmän tai-
teellinen johtaja **Tiit Härm**.

Haavemaailma pako- paikkana

Härm haluaa tuoda sadun hie-
man lähemmäksi todellisuutta.
Hänen versiossaan joutsenlampi
onkin vain prinssin haavemaail-
ma ja joutsenprinsessa pelkkä
ihannekuva, illuusio täydellisestä
rakastetusta. Haavemaail-
maan on helpottavaa paeta hal-
litsijan velvollisuuksia ja naima-
huolia.

Näyttämöversio etenee, kui-
tenkin varsin perinteisesti prinssi
Vladimir Arhangelskin huokail-
lessa ja katsellessa kohti yläpar-
vea ehkä tavallista pontevam-
min.

Paremmiin ei näytä olevan
haavemaailmassakaan. Rakas-
tettu pakoilee ja "pääministeri"
Rothbartille on kasvanut ikävät
siivet. Nuorta miestä tulee jo
sääli.

Joutsenkohtaus noudattaa pe-
rinteistä koreografiaa. Kuoro on
harjoitettu hyvin; joutsenrivistöt
pysyvät ojennuksessa ja katseet
luotuna samaan suuntaan. Klas-
sikko *Pieneten joutsenten tanssi*
toimii kuin metronomi.

Arhangelskin prinsessana
tanssii **Marina Chirkova**. Ilta ei
ole pääparin. Chirkova ei onnis-
tu olemaan erityisen sulokas
joutsenprinsessa, vaan hänen
tanssinsa on töksähtelevää ja
kulmikasta. Liikkeiden, erityises-
ti monilukuisten arabesque'en
eli jalan taakse nostojen loppu-
joustavuus puuttuu.

Arhangelskilla on selviä vai-

Eriikka Ahopelto - Aamulehti

Kulmikasta. Joutsenlammen pääparilla Vladimir Arhangelskilla ja Marina Chirkovalla olivat tasapainot välillä hakusessa.

keuksia pyörittää prinsessansa
piruetteja ja parin tasapainot
ovat jatkuvasti hakusessa.

Väärä morsian

Toinen näytös aloittaa historialli-
sella tosi-tv:llä. Prinssille esitel-
lään neljä morsianta. Koska ku-
kaan ei kiinnosta prinssiä, yleis-
sää huvitetaan eri maiden tyyli-
tellyillä, koreografisesti puudut-

tavan samankaltaisilla tansseilla.
Prinssin haavemorsianta muis-
tuttava Odile, "musta joutsen"
saapuu paikalle.

Baletissa totuus paljastuu ar-
kielämää nopeammin: kihlasor-
muksen luovutettuaan prinssi
huomaakin valinneensa väärän
naisen.

Härmin tarinan loppu tarjoaa
terapeuteille töitä. Prinssi kun
suree mielikuvansa kärsimystä,
menettää luultavasti järkensä ja

päätty joka tapauksessa onnelli-
seen satumaailmaan. Koreogra-
fia seuraa perinteitä.

Toisessa näytöksessä kuoro
jatkoj varmaa, keveää tanssiaan.
Tampere-talon näyttämö tarjoaa
hyvin tilaa, ja se osattiin käyttää
hyödyksi.

Valitettavasti kaikki näytti yh-
deltä massalta. Koristeelliset pu-
vut rimpisuineen, nauhoineen ja
hapsuineen noudattelivat mur-
rettuine väreineen samaa tyyliä.

Tanssit tanssittiin samalla ke-
peällä dynamiikalla eikä napoli-
laista tanssia erottanut unkarilai-
sista muuta kuin tamburiinista.

Chirkova aloitti Mustan jout-
senen pas de deux'n napakasti.
Parityöskentelykin tuntui saa-
neen varmuutta väliajalla. Kom-
pastuskiveksi muodostuivat vaa-
tivat fouetté-piruetit, jossa tans-
sijattaren kehon epätasapaino
sai ainakin kriitikon pelkäämään
hänen puolestaan.

– Näyttäähän se hieman
pateettiselta, tarttuu kor-
vaani väliajan jonoissa. Jö-
kin näissä vanhoissa bale-
teissa vetoaa silti myös
nykyajan katsojaan.

En silti oikein ymmärrä
koreografien halua muo-
kata tarinan tulkintaa,
mutta jättää itse näyttä-
mösovitus kulkemaan
vanhoja latujaan. Mielest-
täni nykykatsoja osaa kyl-
lä hyväksyä vanhan sadun
ja nauttia perinteisestä ba-
lettimaailmasta. Parhaim-
millaan se voi koskettaa
kauneudellaan ja taitu-
ruudellaan.

Toinen asia on koko-
naan uudet tulkinnat, jot-
ka säilyttävät vanhasta ai-
noastaan musiikin sekä
perusidean. Viime vuosina
olen itse löytänyt enem-
män nautittavaa näistä
uusista tulkinnoista. Vali-
tettavasti niitä näkee
Tampereella aivan liian
harvoin.

Merja Koskiniemi

Helpotus lienee ollut molem-
minpuolinen, kun urakka oli ohi
kapellimestari **Aivo Väljän** tiu-
kassa temmassa.

Arhangelski suoriutui riutu-
neesta prinssin roolistaan ruti-
noituneesti.

Tampere Filharmonia toi il-
taan oman panoksensa ja tuntui
välillä laittavan vauhtia muiden-
kin kuin Chirkovan jalkoihin.

Merja Koskiniemi

Avaruusfarssi universumissa

